

[Poul Sørensen.]

blevet så hårdt irettesat for det standpunkt, vi har indtaget.

Alfred Jensen: Kommunisterne godkendte som bekendt ikke den udformning, valgloven fik med hensyn til tillægsmandater, og mit parti vendte sig imod den. Vi gjorde det, fordi vi fandt, loven var urimeligt affattet på det pågældende område, og fordi den stred mod det, der står i forfatningens § 31, hvor der tales om, at der ved valgordningen skal sikres vælgernes anskuelser en ligelig repræsentation. Man kunne forud se, at der ville kunne komme til at foreligge stemmetal, der betød, at anskuelser hos vælgerne ikke blev repræsenteret i det omfang, hvori de skulle repræsenteres i henhold til grundlovens bestemmelser, ja, at de fuldkomne kunne blive berøvet enhver repræsentation her i folketinget.

Valget efter den nye valglov har vist, at denne vurdering var rigtig. Jeg tror, det kom som en overraskelse for mange vælgere, at man kunne komme i en sådan situation, at en bevægelse eller et parti kunne samle så mange vælgere, som tilfældet var, uden at blive repræsenteret. Det er selvfølgelig rigtigt, at det af adskillige kandidater er blevet påvist, at der skulle 60 000 stemmer til, for at f. eks. de uafhængige kunne opnå repræsentation, men her må man gøre sig klart, at når man har den spærregulering, som vi nu har, virker en sådan agitation mod stemmespild meget stærkt og stærkere, end rimeligt er.

Vi kunne altså ikke godkende, at man satte bestemmelsen ind, og vi har den opfattelse, at den bør forsvinde så hurtigt som muligt. Jeg skal lige så lidt som andre ordførere i denne debat komme med motive-ringer for vor stilling til valglovens udformning på dette punkt udover, hvad jeg allerede har fremsat på min gruppes vegne. Jeg indskrænker mig til disse bemærkninger og tilsiger forslagsstillerne støtte til gennemførelse af den foreslåede ændring.

Hans Hansen (Rørby): Jeg vil gerne have lov til at sige til det ærede medlem hr. Holger Eriksen, at han i de to ordførertaler, han har holdt i dag om loven om kommunale valg og valgloven til folketinget, har argumenteret udfra to forskellige opfattelser.

I første omgang var det om at gøre at give så mange som muligt stemmeret og gøre reglerne så lempelige som muligt. I anden omgang var det om at gøre at forsvare, at de store partier bør have en forret, som de små skulle respektere. Det ærede medlem lancerede to begreber her, idet han talte om samfundsborgere og skatteborgere, og i sidste omgang, da det ærede medlem havde ordet, syntes jeg, at han fik et nyt begreb ind, nemlig partiborgeren, der også er et begreb, der skal regnes med.

Der er i den nye og altså nugældende lov om valg til folketinget indført to nye sikkerhedsbestemmelser, to låse, der skal bevare de store partiers magt i det politiske liv. Den gamle bestemmelse om de 10 000 forhåndsunderskrifter var ikke de tre største partier her i salen nok, skønt det ved lov er bestemt, at hvert af de til valget anmeldte partier skal have udfyldt en erklæring, hvortil der er givet en formular, godkendt af indenrigsministeriet, og der yderligere skal vedlægges attester fra de kommunale råd om opførelse på valglisten, nummer m. v. Det er ikke sikkerhed nok, skønt det har vist sig til overflod, synes jeg, hvor svært det har været for partierne at opfylde denne bestemmelse forud.

De to nye hindringer, der nu er indsat i valgloven, drejer sig dels om de 60 000 stemmer som minimum for at opnå del i tillægsmandaterne, dels om, at der i hvert af de tre hovedområder skal opnås det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der er afgivet pr. kredsmandat i områderne taget som helhed. Rent bortset fra at jeg finder, at den sidste bestemmelse er meget uklar — for hvordan med alle de stemmer, der ikke bliver regnet med i opgørelsen, nemlig de stemmer, som de grupper og partier afgiver, der ikke opnår et kredsmandat — så er den meget, meget vanskelig at praktisere.

Angående alle de foranstaltninger, der nu er gennemført og gennemført af de tre partier, vil jeg håbe, at udvalget nu efter en grundig overvejelse kommer til det resultat, at man gør indstilling til folketinget om, at man i hvert fald vender tilbage til den gamle regel. Jeg skal ikke her yderligere uddybe det, men jeg synes, det havde været rimeligt, om man fuldtud havde fulgt grundlovens § 31, der bestemmer,